

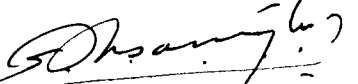
Tarih : 16.12.2015

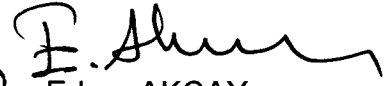
Sayı : 2015/512

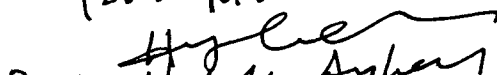
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

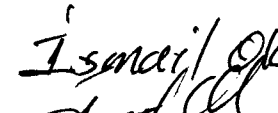
Turgutlu Çaldağı'nda nikel madeni çıkartılmasının; ülkemize sağlayacağı katma değer ve istihdama katkısının tespiti, buna karşılık nikelin ayrıştırılmasında açık lıç yöntemiyle kullanılan sülfürik asidin insan sağlığı, yeraltı ve yerüstü kaynakları, çevre ve tarım arazileri üzerindeki etkilerinin araştırılması ve işletme kapandığında oluşacak sorunların tespiti ve yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere çözüm yollarının bulunması için Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereği Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ahmet Kenan Tarrıncı
İzmir M.V.

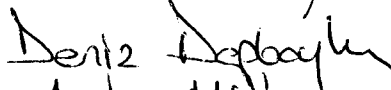

E. M. İHSANOĞLU
İstanbul M.V.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

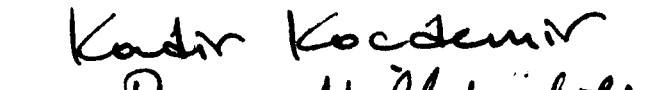

Emin Haluk Ayhan
Denizli M.V.

İsmail OK
Milletvekili KARAKAYA

Mehmet Erdem
Mugla M.V.

Serdar Dedeoğlu
Aydin M.V.

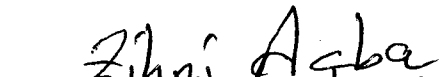

Ümit Ördög
Gaziantep M.V.

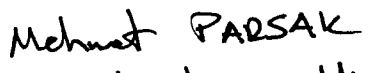

Kadir Kocdemir
Bursa Milletvekili
Mocsein

Alihan Kalkan
Adana M.V.

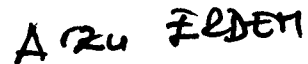

Ahmet Selim Yurdakul
Antalya M.V.

Şefkat Çelebi
Ank.

Zihni Ağba
Sakarya M.V.

Mehmet PARSAK
Ağrı M.V.

Emine Yalçın
İz. M.V.

Arzu ZEDEN
İstanbul M.V.

Ruki Ersoy
M.V.

Mustafa KOLAT
Konya M.V.

Atilla Kaya
İz. M.V.
Yusuf Halıoğlu
Konya M.V.

İ. Faruk Aksoy
Konya M.V.

• **GEREKÇE:** Manisa ili Turgutlu ilçesinin 15 km kuzeyinde yer alan ormanlık Çaldağı bölgesinde düşük tenörlü nikel madeni bulunmaktadır. Bosphorus şirketine Türkiye'nin en verimli ovalarının ortasında yer alan Çaldağı'nda açık liç yöntemi ile nikel madeni çıkarma izni verilmiştir. Daha sonra Sardes ismini alan şirket 2011 yılında Çal Dağı'ndaki işletme hakkını Çaldağ Nikel A.Ş. adıyla kurulan şirkete devretmiştir.

Dünya'da nikel madeni çıkartılmasında daha az sülfürik asit kullanıldığı ve çevreye etki minimuma indiği için yüksek basınçta kapalı liç yöntemi kullanılmaktadır. Çaldağı'nda ise dünyada başka hiçbir yerde kullanılmayan açık liç yöntemi kullanılmaktadır.

Çaldağı'nın güneyinde dünyanın ve Türkiye'nin en önemli tarım alanlarından birisi olan Gediz Nehri ve Havzası yer almaktadır. Gediz Havzasında Türkiye'deki tarımsal üretimin yüzde 10'u üretilmektedir.

Gediz Deltası Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Sulak Alanlar Sözleşme ile korumu altına alınmıştır. Uluslar arası koruma altında olan Gediz Deltası içinde yer alan Çaldağı'nda sülfürik asitle açık liç yöntemiyle nikel çıkartılmasına izin verilmiştir.

Gediz Nehri Ege Bölgesi için hayati öneme sahiptir. Yüzyıllardır geçtiği topraklara can veren Gediz Nehri'nde kirlilik had safhaya ulaşmıştır. Kirlilik düzeyinin had safhaya ulaştığı Gediz Nehri Çal Dağı ve maden sahasının çok yakınından geçmektedir.

Madenin tam kapasite çalışmasıyla birlikte 32 adet açık liç havuzu oluşacaktır. Bunlardan nasıl kurtulacağı büyük soru işaretidir. Çaldağ Nikel A.Ş'nin faaliyetleri sonucunda 800 bin tanker yükü yaklaşık 15-18 milyon ton sülfürik asit kullanılacaktır. Sülfürik asit havuzundan sülfürik asit sızmasından ve oluşacak asit yağmurlarından dolayı Akhisar, Alaşehir, Salihli, Turgutlu ve Manisa'dan İzmir'e kadar uzanan coğrafya büyük bir tehdit altındadır.

Maden günde 12 bin ton su tüketecektir. Bu su, Gediz nehrinden ve sondaj çalışmalarıyla yeraltından çekilecek ve bunun sonucu olarak Çaldağı'nın kuzey eteklerinde yeraltı suyu düzeyi düşecektir. Yeraltı sularının havuzun ihtiyacı için kullanılması ovayı ve çevre il ve ilçeleri besleyen su kaynaklarının kurumasına neden olacaktır.

Açık liç yönteminde kullanılacak açık havuza alan açabilmek için dağ üzerindeki ormanlık alandan 300 bin ile 2 milyon arası ağaç kesilecektir. Bu durum bölgedeki ormanlık alanların tamamen yok olmasına neden olacaktır. Maden yerleşkesi için kesilen ağaçlar ve oyulan araziler, erozyonu hızlandırmanın yanında, heyelan riskine yol açacak ve deprem riskini artıracaktır.

Günde 153 ton kükürt, sis ve buhar olarak havaya karışacak suyla, nemle karşılaştığı her yerde aside dönüşecektir. Proje sonunda 2 milyon 500 bin kamyonluk proses atığı kalacaktır. Bu proseslerin bölgeden uzaklaştırılmasının maliyeti tahminen 1.2 milyar TL'yi geçecektir.

23 üncü dönem ikinci yasama yılında 29/02/2008 tarihinde Manisa-Turgutlu-Çaldağ nikel yatağının işletilmesi konusunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasına ilişkin verilen 10/ 141 Esas No'lu bu önergemiz kabul edilmiş ancak 23 ncü yasama dönemi sonuna gelindiği için Komisyon çalışmalarına başlayamamıştır. Çaldığı nikel madenin yarattığı insan ve çevre sorunlarıyla ilgili olarak 24 üncü dönemde vermiş olduğumuz Meclis Araştırma komisyonu önergesi maalesef AKP tarafından reddedilmiştir.